C/2025/667

10.2.2025.

PREPORUKA VIJEĆA

od 21. siječnja 2025.

o potvrđivanju nacionalnog srednjoročnog fiskalno-strukturnog plana Irske

(C/2025/667)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121.,

uzimajući u obzir Uredbu (EU) 2024/1263, a posebno njezin članak 17.,

uzimajući u obzir preporuku Komisije,

budući da:

OPĆA RAZMATRANJA

(1) Reformirani okvir gospodarskog upravljanja EU-a stupio je na snagu 30. travnja 2024. Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru ([1]), izmijenjena Uredba (EZ) br. 1467/97 o provedbi postupka u slučaju prekomjernog deficita ([2]) i izmijenjena Direktiva Vijeća 2011/85/EU o proračunskim okvirima država članica ([3]) glavni su elementi reformiranog okvira gospodarskog upravljanja EU-a. Cilj je tog okvira promicanje zdravih i održivih javnih financija te održivog i uključivog rasta i otpornosti putem reformi i ulaganja te sprečavanje prekomjernih državnih deficita. Okvir je više usmjeren na srednjoročno razdoblje te se njime ujedno potiče odgovornost na nacionalnoj razini, zajedno s djelotvornijom i koherentnijom provedbom propisa.

(2) Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni planovi koje države članice trebaju dostaviti Vijeću i Komisiji okosnica su novog okvira gospodarskog upravljanja. Dva su cilja tih planova: i. osigurati da se, među ostalim do kraja razdoblja prilagodbe, dug opće države uvjerljivo smanjuje ili da ostane na razboritim razinama te da se državni deficit u srednjoročnom razdoblju smanji i zadrži ispod referentne vrijednosti od 3 % BDP-a i ii. osigurati provedbu reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra i doprinosi zajedničkim prioritetima EU-a. Zato se u svakom planu treba preuzeti srednjoročna obveza o kretanju neto rashoda ([4]), čime se u principu uvodi proračunsko ograničenje tijekom trajanja plana, odnosno četiri ili pet godina (ovisno o redovnom trajanju zakonodavnog razdoblja u državi članici). Osim toga, u planu bi trebalo objasniti kako će država članica provedbom reformi i ulaganja odgovoriti na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra, osobito u preporukama za pojedinu zemlju (što, ovisno o slučaju, uključuje i one koje se odnose na postupak u slučaju makroekonomskih neravnoteža) i kako će država članica doprinijeti zajedničkim prioritetima Unije. Razdoblje fiskalne prilagodbe traje četiri godine i može se produljiti za najviše tri godine ako se država članica obveže da će provesti relevantne reforme i ulaganja koji ispunjavaju kriterije iz Uredbe (EU) 2024/1263.

([1]) Uredba (EU) 2024/1263 Europskog parlamenta i Vijeća od 29. travnja 2024. o djelotvornoj koordinaciji ekonomskih politika i multilateralnom proračunskom nadzoru te stavljanju izvan snage Uredbe Vijeća (EZ) br. 1466/97 (SL L, 2024/1263, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) Uredba Vijeća (EU) 2024/1264 od 29. travnja 2024. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1467/97 o ubrzanju i pojašnjenju provedbe postupka u slučaju prekomjernog deficita (SL L, 2024/1264, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) Direktiva Vijeća (EU) 2024/1265 od 29. travnja 2024. o izmjeni Direktive 2011/85/EU o zahtjevima za proračunske okvire država članica (SL L, 2024/1265, 30.4.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Neto rashodi kako su definirani u članku 2. Uredbe (EU) 2024/1263 znači državni rashodi bez i. izdataka za kamate, ii. diskrecijskih mjera na strani prihoda, iii. rashoda za programe Unije koji su u cijelosti pokriveni prihodima iz fondova Unije, iv. nacionalnih rashoda za sufinanciranje programa koji se financiraju sredstvima Unije, v. cikličkih elemenata rashoda za naknade za nezaposlenost te vi. jednokratnih i drugih privremenih mjera.

(3) Komisija nakon dostave plana treba ocijeniti ispunjava li plan zahtjeve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

(4) Vijeće zatim na preporuku Komisije treba donijeti preporuku kojom se utvrđuje kretanje neto rashoda dotične države članice i, ako je primjenjivo, potvrđuje skup obveza u pogledu reformi i ulaganja koje su temelj za produljenje razdoblja fiskalne prilagodbe.

RAZMATRANJA O NACIONALNOM SREDNJOROČNOM FISKALNO-STRUKTURNOM PLANU IRSKE

(5) Irska je 15. listopada 2024. Vijeću i Komisiji dostavila svoj nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan, nakon što je u dogovoru s Komisijom produljen rok iz članka 36. Uredbe (EU) 2024/1263 zbog razloga koje je navela Irska.

Proces prije dostave plana

(6) Irska je ispunjavala uvjete za primanje tehničkih informacija, ali ih nije zatražila. Komisija je 21. lipnja 2024. Irskoj dostavila glavne početne uvjete i temeljne pretpostavke koje je upotrijebila u svojem okviru za srednjoročnu projekciju državnog duga ([5]), kako je navedeno u uvodnoj izjavi 25. Uredbe (EU) 2024/1263, i objavila ih 15. listopada 2024. ([6])

(7) U skladu s člankom 12. Uredbe (EU) 2024/1263, Irska i Komisija organizirale su tehnički dijalog u rujnu 2024. Glavne su teme dijaloga bile kretanje neto rashoda prema predviđanjima Irske i njegove temeljne pretpostavke (osobito rast potencijalnog BDP-a i prilagodbe stanja i tokova), kao i planirana provedba reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra te doprinosi zajedničkim prioritetima Unije za pravednu zelenu i digitalnu tranziciju, socijalnu i gospodarsku otpornost, energetsku sigurnost i izgradnju obrambenih sposobnosti.

(8) Irska je u svibnju 2024. u skladu s člankom 11. stavkom 3. i člankom 36. stavkom 1. točkom (c) Uredbe (EU) 2024/1263, prema informacijama koje je navela u planu, započela postupak savjetovanja s civilnim društvom, socijalnim partnerima, regionalnim tijelima i drugim relevantnim dionicima. Prema informacijama koje je Irska dostavila u svojem planu njezina je vlada organizirala Nacionalni gospodarski dijalog, godišnji susret na kojem dionici razmjenjuju mišljenja s vladom o gospodarskim i socijalnim prioritetima. Na sastanku Nacionalnog gospodarskog dijaloga 2024. raspravljalo se i o usmjerenosti na srednjoročno razdoblje u kontekstu vladinih obveza na temelju revidiranog fiskalnog okvira EU-a.

(9) Fiskalno savjetodavno vijeće Irske (IFAC) izdalo je mišljenje o makroekonomskoj prognozi i makroekonomskim pretpostavkama na kojima se temelji višegodišnje kretanje neto rashoda ([7]). IFAC je 23. rujna 2024. potvrdio makroekonomske prognoze na kojima se temelji nacionalni proračun za 2025. jer je ustanovio da su prognoze u rasponu koji se može potvrditi. IFAC smatra da je prognozu potvrdio u razdoblju u kojem gospodarstvo ostvaruje rezultate iznad svojeg potencijala i suočeno je s rizicima povezanima s ograničenjima kapaciteta na domaćem tržištu.

Drugi povezani procesi

(10) Irska je 15. listopada 2024. dostavila svoj nacrt proračunskog plana za 2025. Komisija je 26. studenoga 2024. donijela mišljenje o tom nacrtu proračunskog plana ([8]).

(11) Vijeće je 21. listopada 2024. Irskoj uputilo nekoliko preporuka u kontekstu europskog semestra ([9]).

([5]) Glavni početni uvjeti i temeljne pretpostavke usklađeni su s metodologijom opisanom u izvješću Komisije o održivosti duga za 2023. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Temelje se na proljetnoj prognozi Europske komisije 2024. i njezinu srednjoročnom produljenju do 2033., a dugoročni rast BDP-a i troškovi starenja stanovništva u skladu su sa zajedničkim izvješćem Komisije i Vijeća o starenju stanovništva za 2024. (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#ireland.

([7]) Makroekonomske projekcije u proračunu za 2025. obuhvaćaju razdoblje 2024. – 2030.

([8]) Mišljenje Komisije o nacrtu proračunskog plana Irske, 26.11.2024., C(2024)9056 final.

([9]) Preporuka Vijeća od 21. listopada 2024. o ekonomskoj, proračunskoj i strukturnoj politici te politici zapošljavanja Irske.

SAŽETAK I KOMISIJINA OCJENA PLANA

(12) U skladu s člankom 16. Uredbe (EU) 2024/1263 Komisija je ocijenila plan kako slijedi:

Kontekst: makroekonomsko i fiskalno stanje i izgledi

(13) Gospodarska aktivnost u Irskoj smanjila se za 5,5 % u 2023. zbog smanjenja neto izvoza, uglavnom u određenim sektorima u kojima dominiraju multinacionalna poduzeća, dok je domaće gospodarstvo ostalo snažno. Prema jesenskoj prognozi Europske komisije 2024. očekuje se da će gospodarstvo u 2024. pasti za 0,5 % zbog kontinuirane nestabilnosti u sektorima u kojima dominiraju multinacionalna poduzeća. Predviđa se da će realni BDP u 2025. porasti za 4,0 % zahvaljujući snažnom domaćem gospodarstvu i kontinuiranom rastu izvoza. Očekuje se da će realni BDP u 2026. porasti za 3,6 % zahvaljujući pozitivnom doprinosu domaće potražnje i izvoza. Tijekom razdoblja obuhvaćenog prognozom (tj. 2024. – 2026.) očekuje se da će se rast potencijalnog BDP-a u Irskoj neznatno povećati s 2,6 % u 2024. na 2,9 % u 2025., nakon čega će u 2026. uslijediti blagi pad na 2,7 %. To je rezultat postupnog smanjenja učinka rada i većeg doprinosa akumulacije kapitala nakon smanjenja 2024. Stopa nezaposlenosti u 2023. iznosila je 4,3 %, a Komisija predviđa da će iznositi 4,4 % u 2024., 4,4 % u 2025. i 4,5 % u 2026. Predviđa se da će se inflacija (deflator BDP-a) smanjiti s 3,6 % u 2023. na 3,3 % u 2024., da će u 2025. iznositi 2,1 %, a u 2026. 1,7 %.

(14) Kad je riječ o fiskalnim kretanjima, suficit opće države u Irskoj iznosio je 2023. 1,5 % BDP-a. Prema jesenskoj prognozi Europske komisije 2024., predviđa se da će u 2024. dosegnuti 4,4 % BDP-a, u 2025. smanjiti se na 1,4 % BDP-a, a u 2026. bez promjene politika na 1,3 % BDP-a. Jesenska prognoza Europske komisije 2024. uključuje nacrt proračuna Irske za 2025., koji je vlada predložila nacionalnom parlamentu u listopadu. Na kraju 2023. dug opće države iznosio je 43,3 % BDP-a. Prema Komisijinoj jesenskoj prognozi 2024., očekuje se da će se krajem 2024. udio duga u BDP-u smanjiti na 41,6 %. Predviđa se da će se krajem 2025. smanjiti na 38,3 % BDP-a, a krajem 2026. na 36,8 %. Komisija u svojoj fiskalnoj prognozi ne uzima u obzir obveze politike preuzete u srednjoročnim planovima sve dok one ne budu vjerodostojno najavljene i dovoljno detaljno razrađene u konkretne mjere politike.

Kretanje neto rashoda i glavne makroekonomske pretpostavke iz plana

(15) Nacionalni srednjoročni fiskalno-strukturni plan Irske odnosi se na razdoblje 2025. – 2029. i četverogodišnju fiskalnu prilagodbu.

(16) Plan sadržava sve informacije propisane u članku 13. Uredbe (EU) 2024/1263.

(17) Planom se obvezuje na kretanje neto rashoda navedeno u tablici 1, što odgovara prosječnom rastu neto rashoda od 5,3 % u godinama od 2025. do 2029. Kretanje neto rashoda za koje je preuzeta obveza u planu trebalo bi rezultirati strukturnim primarnim saldom od 2,3 % BDP-a na kraju razdoblja prilagodbe (2028.). U planu se pretpostavlja da će se rast potencijalnog BDP-a postupno smanjivati s 3,1 % u 2024. na 2,8 % u 2027., a zatim povećati na 3,6 % u 2028. Osim toga, u planu se očekuje da će se stopa rasta deflatora BDP-a smanjiti s 3,2 % u 2024. na 2,1 % u 2025. i da će ostati na toj razini do 2028.

Tablica 1: Kretanje neto rashoda i glavne pretpostavke iz plana Irske

	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Prosjek tijekom razdoblja trajanja plana 2025. – 2029.	Prosjek tijekom razdoblja prilagodbe 2025. – 2028.
Rast neto rashoda (godišnje, %)	9,8	5,1	6,5	4,9	5,4	4,7	5,3	5,5
Rast neto rashoda (kumulativno, od bazne godine 2023., %)	9,8	15,4	22,8	28,9	35,8	42,3	nije primjenjivo	nije primjenjivo
Rast potencijalnog BDP-a (%)	3,1	3,2	2,9	2,8	3,6	3,5	3,2	3,1

	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	Prosjek tijekom razdoblja trajanja plana 2025. – 2029.	Prosjek tijekom razdoblja prilagodbe 2025. – 2028.
Inflacija (rast deflatora BDP-a) (%)	3,2	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1	2,1

Izvor: Srednjoročni fiskalno-strukturni plan Irske i izračuni Komisije.

Implikacije obveza o kretanju neto rashoda preuzetih u planu na dug opće države

(18) Ako se ostvare obveze o kretanju neto rashoda preuzete u planu i temeljne pretpostavke, dug opće države trebao bi se, prema planu, postupno smanjivati s 41,4 % u 2024. na 34,0 % BDP-a na kraju razdoblja prilagodbe u 2028., prema tablici u nastavku. Očekuje se da će se nakon razdoblja prilagodbe udio duga u srednjoročnom razdoblju (tj. do 2038.) i dalje smanjivati, znatno ispod vrijednosti od 60 % BDP-a, te da će do 2038. dosegnuti 18,8 %.

Tablica 2: Kretanja duga i salda opće države u planu Irske

	2023.	2024.	2025.	2026.	2027.	2028.	2029.	2038.
Dug države (% BDP-a)	43,4	41,4	37,9	36	34,8	34	33,1	18,8
Saldo države (% BDP-a)	1,6	4,5	1,7	1,4	1,1	1,6	1,5	0,6

Izvor: Srednjoročni fiskalno-strukturni plan Irske.

Tako bi prema planu dug opće države u srednjoročnom razdoblju ostao ispod referentne vrijednosti od 60 % BDP-a iz Ugovora. Stoga se na temelju obveza o provedbi politika i makroekonomskih pretpostavki iz plana kretanje neto rashoda navedeno u planu smatra usklađenim s kriterijem duga iz članka 16. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/1263.

Implikacije obveza o kretanju neto rashoda preuzetih u planu na saldo opće države

(19) Na temelju kretanja neto rashoda i pretpostavki iz plana, suficit opće države trebao bi iznositi 1,7 % BDP-a u 2025., smanjiti se na 1,4 % u 2026. i 1,1 % u 2027. te porasti na 1,6 % u 2028. Stoga prema planu saldo opće države do kraja razdoblja prilagodbe (2028.) neće premašiti referentnu vrijednost od 3 % BDP-a. Osim toga, državni deficit tijekom deset godina nakon razdoblja prilagodbe (tj. do 2038.) neće premašiti 3 % BDP-a. Stoga se na temelju obveza o provedbi politika i makroekonomskih pretpostavki iz plana kretanje neto rashoda navedeno u planu smatra usklađenim s kriterijem deficita iz članka 16. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/1263.

Makroekonomske pretpostavke iz plana

(20) Plan se temelji na pretpostavkama koje se razlikuju od pretpostavki koje je Komisija dostavila Irskoj 21. lipnja 2024. Plan se temelji na različitim pretpostavkama za osam varijabli: početna točka (strukturni primarni saldo u 2024.), rast potencijalnog BDP-a, rast deflatora BDP-a, rast realnog BDP-a, nominalna implicitna kamatna stopa, prilagodbe stanja i tokova, jednokratne mjere i smanjenje proizvodnog jaza. Nadalje, plan odstupa od pretpostavke „bez promjene fiskalne politike" nakon razdoblja prilagodbe jer se predviđa daljnja fiskalna dekonsolidacija tijekom 2029. i 2030. U nastavku se navodi analiza tih razlika u pretpostavkama. Razlike u pretpostavkama koje najviše utječu na

prosječni rast neto rashoda navedene su u nastavku, zajedno s analizom svake razlike zasebno.

(21) U planu se pretpostavlja veći strukturni primarni saldo u 2024., odnosno suficit od 3,7 % BDP-a, dok je Komisija u proljeće 2024. očekivala da će suficit iznositi 2,5 % BDP-a. Ta revidirana početna fiskalna pozicija i popratni ažurirani makroekonomski uvjeti za 2024. u planu odražavaju novije podatke dostupne od proljeća. To je u skladu s Komisijinom jesenskom prognozom 2024. Stoga se ta razlika smatra opravdanom. Ako se razmatra zasebno, povećava gornju granicu prosječnog rasta neto rashoda tijekom razdoblja prilagodbe u usporedbi s Komisijinim pretpostavkama.

— U planu je rast potencijalnog BDP-a tijekom razdoblja plana u prosjeku niži za 0,3 postotna boda u usporedbi s pretpostavkama koje je Komisije dostavila Irskoj 21. lipnja 2024. To proizlazi iz novijih podataka o realizaciji, dobivenih primjenom zajednički usuglašene metodologije EU-a, od onih iz proljeća 2024. Osim toga, u planu se pretpostavlja i da će rast realnog BDP-a biti niži te da će se proizvodni jaz smanjiti ranije nego što je predviđeno u Komisijinim pretpostavkama. Naime, u skladu s Komisijinom metodologijom fiskalna ekspanzija iz irskog plana dovela bi do većih multiplikacijskih učinaka na rast realnog BDP-a, a proizvodni jaz smanjio bi se do 2033., dok se u planu predviđa da će se smanjiti već 2030. Stoga se te pretpostavke smatraju razboritima i opravdanima. Zajedno doprinose manjem prosječnom rastu neto rashoda u razdoblju prilagodbe u planu od onoga iz pretpostavki Komisije.

— U planu se pretpostavlja da će rast deflatora BDP-a tijekom razdoblja plana u prosjeku biti veći za 0,1 postotni bod u usporedbi s Komisijinim pretpostavkama. U njemu se u obzir uzimaju noviji podaci o realizaciji nego što je to bio slučaj u proljeće 2024. Stoga se ta pretpostavka smatra opravdanom. Ako se razmatra zasebno, doprinosi većem prosječnom rastu neto rashoda u razdoblju prilagodbe u planu od onoga iz pretpostavki Komisije.

— U planu se pretpostavlja da će zbog osnivanja novih štednih fondova prilagodbe stanja i tokova biti veće nego u pretpostavkama Komisije. Manje povoljna pretpostavka iz plana može se objasniti time što se plan oslanja na novije podatke. Stoga se ta pretpostavka smatra opravdanom.

Preostale razlike ne utječu bitno na prosječni rast neto rashoda u odnosu na pretpostavke Komisije. Sve razlike u pretpostavkama, promatrane zajedno, općenito dovode do teoretske gornje granice prosječnog rasta neto rashoda koja je viša od one koja bi bila potrebna za usklađivanje s primjenjivim fiskalnim pravilima na temelju Komisijinih pretpostavki iz proljeća 2024. Međutim, Irska se u svojem planu obvezuje na kretanje neto rashoda koje je niže od te teoretske gornje granice i od onoga što bi bilo potrebno za usklađivanje s fiskalnim pravilima prema pretpostavkama Komisije. Komisija će ovu analizu pretpostavki iz plana uzeti u obzir pri budućim ocjenama usklađenosti s kretanjem neto rashoda.

Fiskalna strategija iz plana

(22) U skladu s indikativnom fiskalnom strategijom iz plana, preuzete obveze o neto rashodima ispunit će se uglavnom pružanjem dodatnih javnih usluga kako bi se zadovoljile potrebe stanovništva koje ubrzano raste. Osim toga, Irska će financirati povećanja javnog kapitala tako što će povećati stopu ulaganja u javnom sektoru. Naposljetku, Irska je uspostavila dva dugoročnija instrumenta štednje jer se procjenjuje da će velik udio poreza na dobit biti „neočekivani prihodi". Iako projekcije salda opće države pokazuju postojane suficite opće države, strategija je usmjerena na rashodovnu stranu zbog znatnog učinka „neočekivanih" prihoda na ukupni saldo. Specifikacija mjera politike koje treba donijeti potvrđuje se ili prilagođava i kvantificira u godišnjim proračunima. Osim toga, u nacrtu proračunskog plana za 2025. navode se mjere politike koje će pomoći da se ispune obveze o neto rashodima za 2025. ([10])

([10]) Vidjeti Mišljenje Komisije o nacrtu proračunskog plana Irske, 26.11.2024., C(2024) 9056 final.

Planirane reforme i ulaganja izneseni u planu kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra i doprinosi zajedničkim prioritetima Unije

(23) U planu se opisuju planirane politike za reforme i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra, osobito u preporukama za Irsku, i doprinosi zajedničkim prioritetima EU-a. Plan uključuje oko 40 mjera, od čega se za njih 12 koristi financijska potpora iz Fonda za oporavak i otpornost.

(24) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu pravedne zelene i digitalne tranzicije, što uključuje klimatske ciljeve utvrđene u Uredbi (EU) 2021/1119, plan sadržava usklađen skup reformi i ulaganja. Mjere za ublažavanje klimatskih promjena (preporuke za Irsku iz 2019., 2020., 2022. i 2023.) uključuju povećanje stope poreza na ugljik i Prijedlog zakona o klimatskim mjerama i niskougljičnom razvoju (izmjena), koji su uključeni u plan za oporavak i otpornost te u Nacionalni energetski i klimatski plan. Prijedlogom zakona uspostavlja se pravno obvezujući okvir s ciljevima i obvezama te se zakonski utvrđuje cilj klimatske neutralnosti do 2050., što uključuje donošenje petogodišnjih proračuna za ugljik i planova za klimatske mjere. Mjere za vodu i otpadne vode (preporuke za Irsku iz 2019., 2020., 2022., 2023. i 2024.) odnose se na treći irski plan upravljanja riječnim slivom. U planu se navode mjere za poticanje digitalne tranzicije (preporuke za Irsku iz 2019. i 2020.), kako je navedeno u nacionalnoj digitalnoj strategiji pod nazivom *Harnessing Digital* (Iskorištavanje digitalizacije), i postizanje digitalnih ciljeva, kako je navedeno u Strateškom planu za digitalno desetljeće. To uključuje ulaganja u digitalne vještine (neke su mjere uključene u plan za oporavak i otpornost), pristup digitalnim javnim uslugama i njihovu upotrebu (neke su mjere uključene u plan za oporavak i otpornost), posebno s pomoću bespovratnih sredstava i potpore MSP-ovima, potporu za digitalizaciju poduzeća (neke su mjere uključene u plan za oporavak i otpornost), kibernetičku sigurnost povećanjem sredstava za Nacionalni centar za kibernetičku sigurnost te u povezivost provedbom nacionalnog plana za širokopojasni pristup s ciljem da sva irska kućanstva i poduzeća budu pokrivena gigabitnom mrežom najkasnije do 2028., a sva naseljena područja 5G mrežom najkasnije do 2030.

(25) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu socijalne i gospodarske otpornosti, što uključuje europski stup socijalnih prava, plan sadržava mjere za povećanje ponude socijalnog i cjenovno pristupačnog stanovanja (preporuke za Irsku iz 2019. i 2020.) provedbom plana pod nazivom *Housing for All* (Stambeni objekti za sve) (neke su mjere uključene u plan za oporavak i otpornost) te reformom prostornog planiranja. Mjere za potporu poslovnom okruženju poduzeća, posebno domaćih MSP-ova (preporuke za Irsku iz 2019. i 2020.) uključuju mjere iz Bijele knjige o poduzetništvu. Mjere za potporu istraživanju i inovacijama (preporuke za Irsku iz 2019. i 2020.) uključuju osnivanje nove agencije za financiranje istraživanja i inovacija na temelju natječaja, jačanje tehnoloških sveučilišta (neke su mjere uključene u plan za oporavak i otpornost i programe u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj) i druga ulaganja objavljena u strategiji pod nazivom *Impact 2030*. U skladu s europskim stupom socijalnih prava u planu se navodi i niz inicijativa za jednake mogućnosti i pristup tržištu rada. Mjere u vezi s vještinama (preporuke za Irsku iz 2020. i 2023.) uključuju osnivanje novog Nacionalnog vijeća za vještine, oslobađanje sredstava iz Nacionalnog fonda za osposobljavanje, veća tekuća i kapitalna ulaganja (neke su mjere uključene u plan za oporavak i otpornost), izradu jedinstvenog nacionalnog modela naukovanja i reforme u sektoru tercijarnog obrazovanja. U planu se navodi okvir s pomoću kojeg Irska namjerava dodatno olakšati već znatne mogućnosti za usavršavanje koje nudi, posebno za ranjive skupine i osobe koje žive u kućanstvima s niskim intenzitetom rada (preporuka za Irsku iz 2019.). U planu se navodi niz inicijativa o pravednim radnim uvjetima, uključujući uvođenje nacionalnih plaća dostatnih za život u iznosu od 60 % medijalne satnice do siječnja 2026. U planu se navode i inicijative za socijalnu zaštitu i uključivanje, što obuhvaća ulaganja u aktivaciju tržišta rada (preporuka za Irsku iz 2019.) usmjerena na ranjive skupine, kako je utvrđeno u strategiji *Pathways to Work* (Putevi do rada). Dopunjene su reformama u sektoru skrbi o djeci (preporuka za Irsku iz 2019.), koje uključuju opće subvencije i subvencije povezane s dohotkom u okviru nacionalnog programa za skrb o djeci te obveze o smanjenju siromaštva utvrđene u Planu za socijalnu uključenost. Kad je riječ o prioritetnim skupinama navedenima u kontekstu europskog semestra, u planu se upućuje na nacionalnu strategiju za osobe s invaliditetom i drugu nacionalnu strategiju za uključivanje putnika (engl. *Travellers*) i Roma.

(26) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu energetske sigurnosti, plan sadržava mjere kojima se nastoji smanjiti ukupna ovisnost o fosilnim gorivima, konkretno ulaganjima u energiju iz obnovljivih izvora na moru (preporuke za Irsku iz 2022. i 2023.) (neke su mjere uključene u plan za oporavak i otpornost) i mrežne priključke (preporuke iz 2022., 2023. i 2024.) sa Sjevernom Irskom i Francuskom. Mjere za jačanje otpornosti energetskog sustava uključuju financiranje siromašnijih kućanstava radi poboljšanja energetskih svojstava privatnih zgrada (preporuke za Irsku iz 2022., 2023. i 2024.) (neke su mjere uključene u plan za oporavak i otpornost i programe u okviru Europskog fonda za regionalni razvoj) te mjere za skladištenje energije i upravljanje potrošnjom (preporuke iz 2022., 2023. i 2024.) uključene u strategiju za energetsku sigurnost u Irskoj.

(27) Kad je riječ o zajedničkom prioritetu obrambenih sposobnosti, plan ne sadržava nikakve mjere.

(28) Osim toga, u planu se navode mjere politike za postizanje dugoročne fiskalne održivosti. Mjere za troškovnu učinkovitost i pristupačnost zdravstvenog sustava (preporuke za Irsku iz 2019. i 2024.) navedene u strateškom okviru za digitalno zdravstvo uključuju 48 strateških inicijativa za digitalna zdravstvena rješenja, osnivanje neovisnog Povjerenstva za skrb o starijim osobama, kao i osnivanje četiriju novih bolnica za nehitnu skrb, poboljšanje primarne skrbi i skrbi u zajednici te restrukturiranje uprave zdravstvenih službi u okviru reforme Sláintecare (neke su mjere uključene u plan za oporavak i otpornost). Mjere za poboljšanje održivosti mirovinskog sustava (preporuke za Irsku iz 2019., 2022. i 2023.) uključuju uvođenje socijalnih naknada povezanih s plaćama, automatski ulazak u mirovinske sustave za određene zaposlenike, uspostavu dvaju instrumenata dugoročne štednje (Fond za budućnost Irske i Fond za infrastrukturu, klimu i prirodu) te dogovoreni plan povećanja doprinosa za socijalnu sigurnost. U planu se navodi da će Irska nastaviti rješavati problem agresivnog poreznog planiranja (preporuke za Irsku iz 2019. i 2020.) provedbom plana za oporezivanje dobiti poduzeća (neke su mjere uključene u plan za oporavak i otpornost).

(29) Plan sadržava informacije o dosljednosti i, prema potrebi, komplementarnosti s fondovima kohezijske politike i planom za oporavak i otpornost Irske. Plan sadržava informacije o veličini i ciljevima različitih fondova kohezijske politike. Sadržava i tablicu s popisom strukturnih reformi i prioriteta ulaganja koji će se djelomično provoditi i mjerama iz irskog plana za oporavak i otpornost i/ili s pomoću fondova kohezijske politike.

(30) Planom se nastoji doprinijeti provedbi javnih ulaganja koja su potrebna kako bi Irska doprinijela zajedničkim prioritetima EU-a. Kad je riječ o zajedničkom prioritetu pravedne zelene i digitalne tranzicije, plan sadržava opći pregled tekućih ulaganja radi smanjenja emisija stakleničkih plinova, poboljšanja gospodarenja vodama i otpadnim vodama te potpore digitalnoj transformaciji. Kad je riječ o zajedničkom prioritetu socijalne i gospodarske otpornosti, plan sadržava opći pregled tekućih ulaganja povezanih s potporom poduzećima, istraživanjem i inovacijama, vještinama, aktivacijom tržišta rada, skrbi o djeci i stanovanjem. Što se tiče zajedničkog prioriteta energetske sigurnosti, plan sadržava opći pregled ulaganja povezanih s nadogradnjom, energijom iz obnovljivih izvora na moru i mrežnim priključcima.

Zaključak ocjene Komisije

(31) Komisija općenito smatra da plan Irske ispunjava zahtjeve iz Uredbe (EU) 2024/1263.

(32) Vijeće bi u skladu s člankom 17. Uredbe (EU) 2024/1263 Irskoj trebalo preporučiti kretanje neto rashoda kako je navedeno u planu.

OPĆI ZAKLJUČAK VIJEĆA

(33) Vijeće pozdravlja srednjoročni fiskalno-strukturni plan Irske i smatra da bi njegova potpuna provedba doprinijela osiguravanju zdravih javnih financija, održivosti javnog duga te održivog i uključivog rasta.

(34) Vijeće prima na znanje Komisijinu ocjenu plana. Međutim, Vijeće poziva Komisiju da svoju ocjenu planova u budućnosti iznosi u zasebnom dokumentu od preporuka Komisije za preporuke Vijeća.

(35) Vijeće prima na znanje Komisijinu ocjenu kretanja neto rashoda i glavnih makroekonomskih pretpostavki iz plana, kao i implikacije kretanja neto rashoda iz plana na državni deficit i dug. Vijeće prima na znanje ocjenu Komisije da su makroekonomske i fiskalne pretpostavke, iako se u nekim slučajevima razlikuju od pretpostavki Komisije, među ostalim kako bi se u obzir uzeli ažurirani makroekonomski i fiskalni podaci, općenito gledano opravdane i potkrijepljene uvjerljivim ekonomskim argumentima. Vijeće prima na znanje široku fiskalnu strategiju iz plana i rizike u pogledu gospodarskih izgleda koji bi mogli utjecati na realizaciju makroekonomskog scenarija i temeljnih pretpostavki, kao i na ostvarenje kretanja neto rashoda iz plana. Vijeće posebno prima na znanje da irske vlasti prednost daju primjeni izmijenjenih parametara za domaće analize nacionalnog dohotka zbog distorzija uzrokovanih relativnim razmjerom sektora multinacionalnih poduzeća u Irskoj. U vezi s time, na glavnu fiskalnu poziciju Irske utječu potencijalni neočekivani prihodi od poreza na dobit, koji su isto tako u domaćim fiskalnim evaluacijama Irske većinom izostavljeni. Vijeće u skladu s time prima na znanje da su uspostavljena dva instrumenata štednje za stvaranje fiskalnih rezervi: jedan koji će služiti za odgovaranje na buduće strukturne izazove

i drugi koji će djelovati na protuciklički način u slučaju gospodarskog ili fiskalnog pada i doprinijeti ostvarivanju klimatskih i okolišnih ciljeva Irske. Vijeće također prima na znanje da bi geopolitički rizici mogli stvoriti pritisak na rashode za obranu.

(36) Vijeće očekuje od Irske da bude spremna prema potrebi prilagoditi svoju fiskalnu strategiju kako bi ostvarila kretanje neto rashoda. Vijeće će pomno pratiti gospodarska i fiskalna kretanja, uključujući ona na kojima se temelji scenarij plana.

(37) Vijeće smatra da je prije sljedećeg kruga fiskalnog nadzora potrebno pravodobno održati dodatne rasprave kako bi se postiglo zajedničko razumijevanje implikacija kumulativnih stopa rasta neto rashoda u okviru godišnjeg nadzora.

(38) Vijeće prima na znanje Komisijin opis potreba i namjera u pogledu reformi i ulaganja kojima se odgovara na glavne izazove utvrđene u kontekstu europskog semestra te naglašava da je važno osigurati provedbu tih reformi i ulaganja. Vijeće će na temelju Komisijinih izvješća ocijeniti te reforme i ulaganja te pratiti njihovu provedbu u okviru europskog semestra.

(39) Vijeće sa zanimanjem očekuje godišnja izvješća Irske o napretku, koja će prije svega sadržavati informacije o napretku u ostvarenju kretanja neto rashoda kako ga je utvrdilo Vijeće te o provedbi širih reformi i ulaganja u kontekstu europskog semestra.

PREPORUČUJE da Irska:

1. osigura da rast neto rashoda ne bude veći od maksimuma iz Priloga I. ovoj Preporuci.

Sastavljeno u Bruxellesu 21. siječnja 2025.

Za Vijeće

Predsjednik

A. DOMAŃSKI

PRILOG I.

Maksimalne stope rasta neto rashoda
(godišnje i kumulativne stope rasta, u nominalnom smislu)

Irska

Godine		2025.	2026.	2027.	2028.	2029.
Stope rasta (%)	Godišnje	5,1	6,5	4,9	5,4	4,7
	Kumulativne (*)	15,4	22,8	28,9	35,8	42,3

(*) Kumulativne stope rasta izračunate su u odnosu na baznu godinu 2023. Kumulativne stope rasta upotrebljavaju se pri godišnjem praćenju *ex post*usklađenosti na kontrolnom računu.